

F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

Věk odloživ zasedl ke stolu, na němž v dřevěném svícnu hořela lojová svíčka, a kdež leželo různé knížek a papíru. Mané sáhl po jedné z knih. Jak ji otevřel, vypadly z ní tři listy tištěné, složené. Byla na nich veršování složená z radosti a na památku českých představení. Věk je znal, ale přehlížel je, poněvadž mu živé připomněly jeho studentská léta. Na jeden však z těchto listků se děle zadíval, na ten, kde pod obrázkem baculatých puttí hrajících na klavír a housle četl:

"Na den provozování české původné hry Břetislava a Jitky pro věcnou památku zazyka Českého."

A četl na listě, jež "občetoval A. J. Z." (Antonín Josef Zima) a četl, až se zamyslel, když zrak jeho přelétl tyto řádky:

Budíž tobě věčná sláva,
Skřz koho žij uveden.
Hlavní skutek Břetislava,
Na divadle představen.

Věkovi se mihlo to představení "Břetislava a Jitky," které všechny tenkrát tak vzrušilo, na všechny tak mocně účinkovalo, a na němž byl sám jako student. A vzpomněl, jak se brzy potom seznámil s autorem samým, s Thamezem u Butteauových, jak se všechno za těch nemnoho let změnilo a nejvíce on sám, a s Thamezem jak je. Co má teď za všechno. Jak s ním je...

Věkův zrak tékal po druhém sloupci slok, a tu se zrak bezděky zarazil:

— v níž pan Anton, Hoepfler, Cappe,
Bitto děvčátko malé;
každý jak může se lípe,
hraje hru k své pochvále.

Složil rychle list. "Bitto děvčátko malé!" Bettina! A dnes! Už list strčil do knížky, kterou zas položil na její místo. Rozhlížel se studentským, skromným pokojem, jehož ozdobou bylo několik siluet v rámečkách a kytař na pentli na zdi visící nad pohovkou květovanou, zášle látky. — Hněvkovský dlouho nešel. V pokoji bylo ticho.

Věk přistoupil k oknu. Neviděl nic. Hustá tma se venku rozložila. Zasedl zase ke stolu, díval se na hřbety knížek. Padl mu teď také do očí sešitek hrubého, rukodilného papíru, v osmerce, ležící v rohu na knize. Na sešitku bylo napsáno: "Básně. In et pro Anno 1791."

Věk dychtivě po něm sáhl a nerozmysleje se otevřel. Verše drobným švabachem, psané tu černým, tam růžovým inkoustem.

"Tajná láska." Četl dychtivě, ale básně byla jen začatá.

A hle, po vzdychání, co dále: "Na rozlučenou flašku, v které víno bývalo!" Vida, veselý Šebesta!

Věk čta se usmíval, a jak dočetl, rychle obrátil. "Na Bělu!"

Sliboval jsem tobě mnohem štěstí,
Bych co Abelard moh' v lásce žítí —

V tom se otevřely dveře a mladý jurista básník, jenž chtěl Abelardem být, vstoupil vesele zardělý, nesa veliký džbán piva.

"Nektar mám," volal už ve dveřích. "ambrosii přinesou hned. To bylo šušky; teď člověk něčeho nesežene. I ty!" zkrkl a zapálil se, vida své básnické pokusy v rukou Věkových.

Než nevytrhoval mu jich, nesechoval jich, nýbrž se jen horlivě vymlouval, a to že jenom takové čmarání, nie hotového, nie na žisto. Při tom hledal po pokojí sklenici. Naklel ji za oknem, našel piva a usedl k hosti, pobízel ho a zase hovořil o nových svých verších, starší některé znal Věk už z dopisů, pak sáhl do knih a vytáhl rukopisný sešit.

"A tyhle jsou od Nejedlého, víš, mého krajanu, povídal jsem ti o něm a psal. Pane, přese dýtky. Znáš jeho ůdu na Leopolda II. A stráží se ti, chce se přiblížit příběhů vlastenských; Thusecký už nadobro nechal. Brachu, já — já také mám ti něco v hlavě, rád bych něco velkého," dodal mladý

jurista živěji a oči se mu zaleskly. "Víš, boje našich předků. Vlasta, Sárka, to by mohlo něco být! A tak psáno, jako Oberon asi, víš, v takových verších. Jen že nevím, psát ten příběh ve vážném, opravdovém oděvu. — Kdo pak na to věří! Budou z toho úštěpky, a jen ve smutném způsobu, to by zas byla křivda těm předkyním —"

V tom děvče jakés přineslo objednanou večerí. F. Věk se musil dáti do jídla. Na chvíli všechna poesie ustoupila; potom však začal Hněvkovský, jenž nejedl, zase o veršování, a že mají nového básníka.

"Toho jsem ulovil já; Puchmajer se jmenuje, z Vitavotyňna."

"Jurista?"

"Letos šel do seminaria. Také už byl skoro Němec. Psal už také německy, ale toho jsem já dostal na českou víru. Takový ti drobný, suchoučký, ale oči jako jehly. A důvtipný, bystrého ducha, a feji zná, španělsky, francouzsky. Scházíme se často. Tužime se ti, seš jsme," doložil s patrnou radostí mladý poeta, přicházející do ohně. "A musíme. — Všude se jen tropí nám trpká potupa, od Němců i od našineh. At uvidíš, že česká důmyslnost ve spisování tak docela nevyhasla. Ochroměla, je pravda, a tuze, ale. — A ty brachu!" a Hněvkovský uhodil hosta na rameno. "Co ty, ty bys mohl také psát!"

Věk, jenž za té řeči přestal jísti, poslouchal pln účastenství. — Těšily jej ty noviny, a přece ho při tom pojala tesklivost a trpkost. Vzpomněl, jak se on také snažil, jak komponoval, čím chtěl být, čemu se oddal, a jak ti tu se vysoko nesou a on — Usmál se trpce, když ho tak Hněvkovský vybědl, mávl rukou a řekl polo žertem, polo trpce:

"Ah, to je to tam. Kam pak já!"

V tom se ozval venku hluk, a do jizby veházeli kollega Hněvkovského, jeho spolubydliče, a hosté jeho: matka a strýc, vesničané někde od Berouna. Starší vesničtí lidé v kroji byli uondáni a nařkávali na dlažbu, jak se to těžko chodí, a co se nachodili, ečle odpůdne, co toho viděli, že člověk trne, takové věci: ten peránský jarmark na šancích u Hradčan, že velblouda viděli, a mouřenina, živého, a oslu kolik, že je právě vedli. Ale nejvíce se oba starochové divili, a to měli za čáry a kouzla, že to není jistě samo sebou, co viděli v bývalém kostele sv. Mikuláše u Staroměstského rynku, kam je Vašíček zavěd, tu povětrnou kouli, ku které je lodička přivěšena a v které nějaký ten Francouz —"

"Jakýsi Blanchart z Kalais," doplnil Hněvkovský Věkovi na vysvětlenou.

Ten že bude sedět v té lodičce a pustí se nahoru k oblakům, to že je k neuvěření a to že stálo za těch 10 ka a doma že jim to nebudou věřit. To starý strýc vypravoval přibližuje si vlasy do čela, a panímáma, juristova matka, hned živě dodala, a jak by nevěřili, však že to vidělo na starší a že jim to také dosvědčí Peříček Jungmannovic, s tím že se s ním setkali. Syn, jurista, usmívá se té prostoduchosti, vyložil nějak v rozpacích, to že je současně student, gymnastika. A le stará, bodrá selka pokračovala lhbítě dál, to že by tu chtěla zůstat už pro tu povětrní kouli, však že by nemusila na to místo, co se bude platit dukát, jak tam povídal, že by na posledním místě také viděla, když ta koule poletí opravdu k oblakům.

Povětrní koule opanovala všechny studentský byt. Teprve když ulehli, selka ležela na synově posteli, strýc na staré pohovce, jurista na zemi. Věk s Hněvkovským, mohl Věk pronéstí otáčku, kterou měl už dlouho na jazyku, to ad té chvíle, jak zašláhl tu esdulu na oslavu Thamezu před lety vydanou.

Leže, už po tmě, vedle Hněvkovského, zental se ho na Thameza jeho poměry.

"Není to lepší, ba myslím, horší," odpovídal Hněvkovský. — "Zdá se mně, že Thame víc pije. Delá on to z omrzelosti. Ty ženské! A již také povolí!"

"Jak! Půjde odtud!" ptal se Věk dychtivě tlumeným hlasem. "Ne, to nechce, ale žena jeho hraje. A to on nechtl. Ale jen tak malé role."

"A Thama to mrzí," dodal Věk. "Nechtl nikdy, aby se mezi komediantky připlíchtla. A povolí. To on —" Nedořekl, že asi také v ostatním povolí. Myslí na něj, jaký má osud, a jaké to neštěstí, když takový člověk se spráhne s lidmi, kteří mu nerozumějí. A pije. Co bude dál — Věk o tom uvažoval. Druh jeho na posteli již nadobro umkl. — Usmul. Ostatní vesničané, i Hněvkovského kollega také spali.

Když se Věk probudil, bylo záhy z rána, posledního dne měsíce srpna, stála již stará selka v bělostné vyvávané pleně a v kabátku, na odchod přistrojená, u okna a čekala jen na syna, jenž se dostrojoval. Starý strýc sháněl svou vydovici. Všichni, jak shlédli, že se Věk probudil, začali nařkát, to že je krásné, že se všechno zkazí, jaký je vítr, že vál po celou noc, že se neutišil, a pod mrakem že je jako na podzim, že bude asi pršet.

S takovou se vypravili z domu. Za chvíli po nich odešli Hněvkovský s Věkem. Ten dnes, jak oči otevřel, na Snížkovu Márinku vzpomněl, co ta, jak se bude dnes teprve na Prahu dívat, a má-li tam jít, on, Věk, do paláce. Teprve, když šel s Hněvkovským z kavárny od snídaně, pověděl mu, kam je pozván, a že neví, co má dělat.

"A to jdi, jen jdi, něco uvidíš," pobízel ho přítel a pobízel dál, i když Věk namítl, že by jeho, Hněvkovského, nerad opustil.

"Já půjdu, kde bude universita, o mne se nestarej, pak se sejdeme u mne, a ty jdi, proč bys toho neužil. Jiný musí platit dukáty."

"No, uvidím ještě."

Zamířili nejprve ke křižovníckému klášteru, kde měl Held byt. Bylo skutečně nepěkné pod mrakem, dešt na spadnutí; něméné ulice ožily již za té ranní doby nad obýčej. Přecházeli čtenové eech slavnostně oděni, venkované, lidé přespolní mezi domáci, tu oddělení granátníků v parádě, v ohromných beraníech pod rozvinutým praporem; s hudbou v čele tam kyrysníci v bílých pláštích na statných koních, jejichž dusot se hlučně ozýval na vlhkém dlažbě ulice. Na chvíli se proud lidu zarazil: ale jen jezdec přejel, rozproudil se nánovo. Většinou brali se směrem k Špitálské bráně. Nejzvědavější pospěchali do Libně, kdež na zámku císař Leopold II. na dnes nocoval, a odkudž se o polednách vyjede do domu invalidů, a odtud hne se všechny slavný průvod. Jiní jen k invalidovně chvátali, aby si našli nějaké výhodné místo, aby všechno jak náležitě mohli uvidět. Ilužno a živo bylo po ulicích. Jen vysoké nákladní a formanské vozy se nikde neukázaly. Ty od sedmé hodiny ranní nesměly nikde Prahou.

Věk s Hněvkovským dostali se chvílemi do tlačenice. Někdy se schumelila taková, že v ní zanikl i červenobílý, vysoký chochol, jaké na ty dni dali policejním strážníkům a úředníkům, aby již z daleka byli patrní. Mladí přátelé dostali se posléze ke křižovníckému klášteru. Opozdáli mostu se Hněvkovský zastavil, a ukázav po něm, k Hradčanům, řekl Věkovi:

"Pamatuješ se, loni jak jsme tudy šli, a co jsem povídal? A už je to tu!" dodal vesele. Vzpomněl, jak loni záhy z jara vedl Věka na Hradčany ukazat mu stavu na sněm se sjíždějíci, a jak tenkrát tu na mostě řekl ukazuje na Hradčany: "Až tam teď uvidíme korunovaci! Až tam náš král pojedje v slavném průvodu!"

Loni se Věk upřímně tam zadíval a zamyslel; dnes také, ale ne tak dlouho. A jak se obrátil už utkvěl jeho zrak na paláci Mannsfeldského a přelétl jeho okna. Nikde však nespátlil známých, na které vzpomněl. Helda zastáhl ještě dšna. Věka uvítal velmi srdečně a hned začal horlivě, že si Mozarta viděl, že ho zná, že

ostává na Bertramce u Dušků, že tam schválně v aleji na něj ůhnal, ale že je nějak churav, a věra že ho viděl v městě, u divadla. Oba milovnici Mozartovy hudby byli by se zapovídali o svém nejmilejším mistru a jeho nové opeře, na kterou se Věk horlivě dotazoval, ale Hněvkovský jim nedal. Na jeho vybědnutí vyšli ven, aby se podívali Prahou, aby ohlíželi pokud možná všechna místa, kudy průvod půjde. Když šli kolem Mannsfeldského paláce, podíval se Věk zase po něm i otevřenými vraty do průjezdu a na okamžik se zastavil, jakoby se tam chtěl podívat na kočár a koně, kolem nichž hemžili se panští pacholci a sluhové upravující je na slavný průvod.

Z Jezovitské ulice, kde proud lidí byl úzkým místem tím větší, zašli přes náměstí Zeleznou ulici k divadlu. Oba studenti vedli tam venkovského přítele především, aby uviděl podivuhodnou věc, o které byl doma jen tak něco četl. A věru užasl.

Divadlo samo protáhlo se, vzrostlo, prodloužilo se do Ovocného trhu velikým dřevěným přístavkem.

"Pět set stop je prý to všechno dlouhé," ohlašoval Hněvkovský žasnoucímu příteli. "To se uhořdili páni stavové přes kapsu. To bude stát! Povídal se stotisíce zlatých! A na jeden večer, na jeden bá! Bude po královčině korunovaci."

"To bude sál!" zvolal Věk.

"Vlastně dva," vysvětloval opět Held, jak obcházeli novou budovu, jež zvenčí byla hotova, kterou však vnitř ještě upravovali. "Jeden v divadle, a druhý veliký tady, v té stavbě. A podívej se!" a ukazoval na krytý mostek vedoucí od loží divadelních do sálu v Karolinum. "Tam se bude chodit jíst. Tam bude buffet, jídel, vína, cukroví, no! A té slávy! Císař sem přijde a dvůr a všechno panstvo, a kolik tisíc zvaných." "A vnitř budou hotovi do té doby?"

"Musejí! Povídal Thame, že to je tam na způsob římský. řady

dřevěných sloupů, teď je potahují plátnem, a věnce budou kolem nich, a výklenky jsou červeným sametem vyloženy, a mezi divadlem a novým sálem bude taková veliká červená opona."

"A přes sto lustrů bude," doplňoval Hněvkovský.

To se již brali dál, od Celetné ulice. To pak kráčeli ku Prašné bráně a ven. Shon lidí z ulice, z Příkopů, na jejich alejích listí se ještě dost zelenalo, byl tu veliký. Tu již shlédli panské jezdné a pacholky, kteří vedli jízdné, vystrojené koně ven k invalidovně, kde se měl průvod seřadit a kde již všichni účastníci měli být o je. denácté hodině. Held se chtěl dá, le podívat, k Špitálské bráně ale Věk se bránil, a živě, že by se třeba omeškali, anebo že by se pak nemohli tlačení dostat zpět. O to měl patrně strach. Chvilí stáli opodál Prašné brány a přehlíželi davy kolem se valící i jezdecké jedoucí i panské parádní kočáry, které také k invalidovně dopravovány. Ty také budily největší pozornost všech svou nádherou, výzdobou zlačené řezby, kování, malby i drahých sametových, damaškových látek, zlatého třepení i lesklého, čistého skla.

Sotva že některé vozy přejely, nastalo nové hnutí. Již eechy přicházely in corpore a stávkely se na místa jim vykázaná. V čele každé, ho ubíral se korunovek nesa damaškovou korouhev ozdobenou malovaným znakem eechovým i fábroy, kvítím i zlatými nebo stříbrnými štípy. Čech za echem, korouhev za korouhvi, tu stará, z věků ještě minulých, tam nová, ke korunovaci schválně pořízená, míjely k Špitálské bráně: řezníci, Novoměstští pekaři, sladovníci, bednáři, koláři, truhláři, zámečníci, kováři a jiní, v nedělních oblecích, oholení, starší a odznaky hodnosti, v eopech, v kabátech vysokých límců.

V tom přitáhlo oddělení granátníků v plné parádě, a hudbou pod vlajícím, u větru třepetajícím se praporem. Velitel na koni přejížděje zastavil vojsko u bývalého kláštera Hyberského. Na to

se mladí přátelé ještě podívali, Celetnou ulicí se teď nesnadno kráčelo. Na jejím počátku se již židě pod korouhvi shromažďovali a s nimi židovští sirotkové. Na konci ulice se Hněvkovský, umluviv ještě schůzi, odtrhl a přidal se k studentům na rohu k Týnskému kotelu se scházejícím, tam, kde také pak vysoké učení mělo krále uvítati.

"Škoda, že tu nebudete, abyste nám pomohli volat. To již máme umluveno, je nás bromaďa, a také Melezňuk a jiní sousedé to také jinde udělají, to nebudeme volat: 'Vivat!', ale po česku: 'Zdráv buď Leopold Druhý!'"

Věk chtěl zůstat, ale byl přece rád, když ho Hněvkovský povolal, aby jen šel, do paláce, odtud že všechno lépe uvidí.

"Třeba se tam ani nedostanu," bránil se Věk naposled, ale poněkud slabě.

"Tak pojedte se mnou do kláštera; já tam musím," mnil Held. "Také bych tu rád zůstal, ale musím být doma, k vůli choralištům."

(Pokračování.)

FARMA NA PRODEJ!

Prodám farmu, která má 560 akrů, vesměs černice, 1 farmerský a 1 rentýřský dům s příslušenými stavbami. Mnoho půdy zdláno. Dále farmu 670 akrů, černice kromě asi 100 akrů lehčí půdy, dvě stavby, mnoho pozemku rozdělaného, něco ale leží tento rok nedoděláno. Cena se adělí na požádání. Tyto farmy leží vedle sebe a nalézají se asi 3 mile od vrstata, jejich sídelního města v přímořském Texasu, čítajícího okolo 2000 obyvatel. Příčina prodeje: majitel zadlužený a nabízí majetek pod cenu. Prodá se každá farma v celku a kupec musí mít od \$5,500 do \$6,000 hotových na jednu farmu a ostatek se zadělí na mírné splátky. Kdo může sehnat tolik v krátkosti, můžete se o další podrobnosti. Jest to nejlepší příležitost na výdělek. Dále mám mnoho jiných větších i menších farem, prerií a lesů. — Jos. Dódek, Rosenberg, Texas. 18-8

"Nevím o žádném jiném prostředku, který by tak jistě působil na odstranění bolesti, stuhlosti, ochromení, otoku, bolesti v zádech a revmatismu jako Gothardský olej," píše paní Anna Peterson, San Pierre, Ind. "Doporučuji všem rodinám mít tento liniment stále po ruce."

POJIŠTĚNÍ PROTI BOLESTEM.

Kdykoliv vás stíhnou nějaké bolesti v zádech, hostec, neuralgie, ochromení neb stuhlost svalů, kloubů, bolesti na prsou v boku, vyvrtnutí, polámání, pohmoždění a těm podobné, kde místního prostředku jest zapotřebí — nic vám nezjedná tak rychlou a jistou úlevu jako

SEVERŮV GOTHARDSKÝ OLEJ.

Opatřte si jej co nejdříve. Přesvědčte se o jeho výborných vlastnostech. Nikdy nebuďte bez něj.

"Kašel přestal" --	Láhev tohoto mazání v domě znamená Pojištění proti bolestem Cena 50 centů.	"Patnáct kapek" --
Severův BALSÁM PRO PLÍCE. Také vám pomůže. Zkuste jej!	Cena 25 a 50 centů.	Severův ŽIVOTNÍ BALSÁM. V případech vleklé neb trvalé zácpy, chatrného zažívání, zmlnění jater, dyspepsie, tělné ochablosti neb vynešení, zajištěte si zlepšení zdraví, budete-li po jídle bráti od 15 kapek do čajové lžičky známý Cena 75 centů. Lék vzácných vlastností.

Zádejte Severův kalendář a domácí lékař na rok 1912. Jest zdarma. Obdržíte vsude v lékárnách.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA